

Marcin WITKOWSKI

Wystawa „Katyń”

W dniach 9 kwietnia – 14 maja 2010 r. na wadowickim Rynku prezentowaliśmy wystawę „Katyń”, przygotowaną z okazji 70. rocznicy zbrodni dokonanej przez NKWD.

Na 24 tablicach przedstawiono dzieje zbrodni – począwszy od jej zaplanowania przez mord na polskich oficerach, wieloletnie ukrywanie i zakłamywanie prawdy aż po ilustracje z oficjalnych uroczystości na polskich cmentarzach w Katyniu, Charkowie i Miednoje.

Scenariusz wystawy został przygotowany przez Andrzeja Rybickiego z krakowskiego Muzeum Historii Fotografii im. Walerego Rzewuskiego oraz pracowników Muzeum Miejskiego w Wadowicach. Materiały do niej pochodzą z archiwum autora scenariusza, ze zbiorów Instytutu Katyńskiego w Polsce, Stowarzyszenia Rodzin Katyńskich Polski Południowej, Stowarzyszenia „Rodzina Policyjna 1939”, Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie, Instytutu Ekspertyz Sądowych oraz Archiwum Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie. Fotografie pochodzą także ze zbiorów prywatnych rodzin pomordowanych oficerów – od Pani Marii Mrozińskiej Stanek oraz Pani Marzeny Mirosławskiej oraz z wystaw prezentowanych w 2000 r. w Krakowie: „Kłamstwo Katyńskie” oraz „Z rozkazu Stalina, policjanci zamordowani w 1940 roku”.

Wystawa, która prezentowała tragedię polskich oficerów, policjantów i urzędników państwowych, miała również wymiar lokalny. Dzięki kilkumiesięcznej kwerendzie w archiwum w Rembertowie, przeprowadzonej przez Michała Siwca-Cielebona, wystawie towarzyszyła wadowicka lista katyńska, zawierająca 165 nazwisk mieszkańców Zachodniej Małopolski, którzy zginęli na wschodzie – w Katyniu, Charkowie, Miednoje, służących w garnizonie Wadowice i Okręgu Wojskowym Wadowice oraz mieszkańców szeroko rozumianej Ziemi Wadowickiej, obejmującej m. in. miasta: Kalwarię Zebrzydowską, Suchą Beskidzką, Maków Podhalański, Andrychów oraz Zator. Autor listy przygotowuje publikację w całości poświęconą temu zagadnieniu.

10 kwietnia 2010 r., dzień po prezentacji naszej wystawy, samolot Tu-154 z polską delegacją lecącą do Katynia rozbił się pod Smoleńskiem. Wszyscy znajdujący się na pokładzie, z Prezydentem RP Lechem Kaczyńskim i jego małżonką, przedstawicielami parlamentu i partii politycznych oraz Rodzin Katyńskich – zginęli. Tragedia Katyńska nabrała nowego znaczenia. Obok tablic przedstawiających zbrodnię sprzed siedemdziesięciu lat stała tablica ze zdjęciem prezydenckiej pary, przed którym wadowiczanie długo palili znicze...

Wystawa „Katyń” została zorganizowana przez Wadowickie Centrum Kultury, Muzeum Historii Fotografii w Krakowie, Instytut Katyński w Polsce oraz Stowarzyszenie Rodzin Katyńskich Polski Południowej. Patronatu nad przedsięwzięciem oraz finansowego wsparcia udzieliła Burmistrz Wadowic Ewa Filipiak. Dzięki współpracy z Urzędem Miasta w Zatorze przygotowane zostały również plansze wystawowe

na zatorski Rynek, gdzie były prezentowane równocześnie z wystawą wadowicką. Wystawę „Katyń” będzie można oglądać również w Suchej Beskidzkiej (w czerwcu) i Kalwarii Zebrzydowskiej (we wrześniu).

22 kwietnia 2010 r. na Placu Solidarności został odsłonięty pomnik poświęcony związanym z Wadowicami oficerom, policjantom i urzędnikom państwowym, pomordowanym wiosną 1940 r. przez NKWD. Projekt pomnika przygotował Marek Brzeźniak a monument ze stali i brązu wykonała pracownia artystyczna Michała Batkiewicza. Na dwóch skrzydłach pomnika znajduje się wadowicka lista katyńska – opracowany przez Michała Siwca–Cielebona wykaz 250 nazwisk pomordowanych na Wschodzie.